

Haagse Vogelbescherming

De Wulp

45e jaargang nr. 2 - mei 2014

De Wulp

45e jaargang, nr. 2, mei 2014

COLOFON

De Wulp is een kwartaaluitgave van de Haagse Vogelbescherming, die gratis wordt toegezonden aan de leden.

Wulp online

www.haagsevogels.nl

Kopij

Inleveren artikelen (max. 500 woorden) voor De Wulp zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk op 1 juli 2014.

Redactie

Dick van Rietschoten

Aletta de Ruiter (tijdelijk)

Loes Loorij (corrector)

E-mail: dewulp@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen te redigeren, in te korten of niet te plaatsen. Auteurs zijn verantwoordelijk voor de inhoud van hun bijdragen. Publicatie betekent niet dat de daarin vermelde meningen het inzicht van de redactie of van de vereniging weergeven.

Vormgeving en druk

Pasmans Drukkerij Den Haag

Oplage: 1200 exemplaren

De Wulp wordt gedrukt op chloor- en zuurvrij papier dat tevens FSC-gecertificeerd is.

Contributie

De contributie bedraagt minimaal € 12,50 per jaar voor volwassenen; jeugdleden tot 16 jaar gratis; lidmaatschap voor het leven: € 250,00 minimaal. Betaling op IBAN NL49 INGB 0000 275200 t.n.v. Haagse Vogelbescherming.

Ledenadministratie

Voor aanmelden van nieuwe leden, adreswijzigingen en contributiebetalings kunt u terecht bij de ledenadministratie:

Ingrid Megens

Tel. 070 - 350 53 88, e-mail: hvbleden@planet.nl

Riouwstraat 206, 2585 HZ Den Haag

Foto voorpagina: Blauwe reiger

gefotografeerd door Fredrik Hoogerhoud

Inhoud

- 3 Van het bestuur
- 4 Kleurrijke ringen om de pootjes
onthullen verre vliegreizen
Caroline Walta
- 7 Vogels kijken in oorlogstijd
- 8 Ledenvergadering april 2014:
de vonken vlogen ervan af
Van de redactie
- 10 Met salonboot naar lunchende bruine
kiekendief in Kager polderland
André Kommer
- 12 Vogels van de NL Rode Lijst -
De strandplevier
Tom Loorij
- 13 Eurovisie Songfestival met
ornithologisch tintje
Van de redactie
- 14 Dagdeelexcursies
- 17 De wielewaal: Een schuw, veelbezongen
gouden fenomeen
Wim Kooij
- 20 Tuinvogelavonturen in de winter
Tom Loorij
- 23 Maaïen met beleid geeft rietvogels in
vinexwijken een beter bestaan
Aletta de Ruiter
- 26 In Memoriam: Riet Langenhuizen
Frederik Hoogerhoud
- 27 Veldwaarnemingen
half januari - half april
Tom Claessens
- 31 Verenigingswinkel en adressen

Nieuwe leden

E. Boer, Den Haag	L.B. van Gemst, Den Haag
E. Verschuur, Den Haag	A.M. Cornelius, Den Haag
P.P.M. Snijders, Den Haag	W. Borgdorff, Den Haag
G.A. van Looy, Voorburg	R. Verhaaf, Den Haag
E. Bol, Den Haag	K. Brusse, Den Haag
J. van der Sluis, Den Haag	D.M. Zeelenberg, Den Haag

Lang niet alles in het leven gaat zoals je het zou wensen. Dat geldt voor ons allemaal. Na de algemene ledenvergadering van april zullen veel mensen achteraf verzucht hebben: 'Had dat nou niet anders gekund?' Er waren vele verschillende meningen en daarover konden we het, ook in de vergadering, niet eens worden.

Er blijft dus nog een hoop uitleg tussen wal en schip hangen en dat zal daar nog wel een poosje blijven kabbelen. Maar het nieuwe bestuur heeft wel de ambitie om de vereniging weer goed op de rails te zetten. Daarom hebben we op de ALV al een aftrap gedaan voor nieuwe plannen: het jeugdbeleid nieuw leven inblazen en het 90-jarig jubileum van 2015 goed voorbereiden. Daarmee profileren we de vereniging niet alleen intern, maar schijnen we vooral naar buiten. PR voeren, nieuw leden werven en laten zien waar we voor staan, dát is Vogelbescherming in Den Haag en omstreken.

Even voorstellen

Voor Frederik Hoogerhoud wordt het zijn laatste voorzittersjaar. Het is nooit makkelijk een opvolger te vinden, maar de afgelopen maanden heeft Adri Remeus zich steeds enthousiaster getoond om het stokje over te nemen.

Adri heeft een lange staat van dienst binnen de vereniging, is een uitstekend vogelaar en heeft ook de nodige ervaring als bestuurder.

Aletta de Ruiter is na twee jaar afwezigheid weer aangeschoven binnen het bestuur en gaat het secretariaat bemensen, een drukke taak waarbij alle lijntjes aan elkaar geknoopt moeten worden.

Wim Kooij loopt sinds zijn jeugd al bin-

Foto: Loes Looij

nen de HVB vogeltjes te kijken. Trouwe lezers van De Wulp komen geregeld artikelen van zijn hand tegen, waarin hij ook uitweidt over de vergane glorie van de vroegere jeugdcommissie. Die tijden moeten terugkeren, daar is Wim het van harte mee eens. Verder heeft hij zich laten overhalen om de functie van penningmeester tijdelijk op zich te nemen. Dat gaat hij doen in nauwe samenwerking met zijn voorganger Rob de Jong, die weliswaar zijn bestuursfunctie heeft neergelegd, maar nog wel de praktijk van de boekhouding blijft voeren. Het nieuwe bestuur is hem daar zeer erkentelijk voor.

Hekkensluter is Tom Looij, die zich op het laatste moment liet overtuigen dat zijn adviezen voor het bestuur onmisbaar zijn. Als statisticus en ornitholoog is hij de peetvader van het inventarisatierapport. Maar zijn interesse voor de vereniging gaat veel verder dan de cijfertjes alleen. Het wordt in elk geval een nieuw jaar vol uitdagingen. We houden u graag op de hoogte.

Kleurrijke ringen om de pootjes onthul

TEKST EN FOTO'S: CAROLINE WALTA

'Sta nou op! Ja, goed zo... Stukje doorlopen, bijna goed... Ach nee, gaat er een ander voor zitten!' Zo ongeveer gaat het in mijn gedachten als ik met een kijker of camera een groep vogels observeer. Vandaag zit ik in de kijkhut bij de Starrevaart met uitzicht op een klein eiland tjokvol vogels, vooral scholeksters en grutto's. Mijn blik is gericht op de honderden pootjes, want ik ben op zoek naar ringen.

Vogelliefhebbers hebben al in de verre oudheid postduiven van een merkteken voorzien om ze te kunnen herkennen. Het ringen van vogels met het oog op onderzoek begint in 1899 in Denemarken. Nederland volgt in 1911 als de directeur van het Rijksmuseum voor Natuurlijke Historie een spreuw van een aluminium ringetje voorziet. Het nadeel van een dergelijk ringetje is dat je door het kleine formaat de vogel opnieuw moet vangen om het nummer te kunnen aflezen. Daarom worden er tegenwoordig ook kleurringen gebruikt. De vogel krijgt in één keer enkele gekleurde ringen om de pootjes (bijv. steltlopers) en grotere vogels krijgen veelal één ring, voorzien van cijfers en/of letters (bijv. meeuwen). Prima van afstand te herkennen met een verrekijker, telescoop, of soms zelfs met het blote oog.

Scholekster

Vanuit de kijkhut zie ik de pootjes druk door elkaar dribbelen. Als ik felle kleuren in mijn kijker krijg, maakt mijn hart een sprongetje. Nu is het zaak de vogel goed in de gaten te houden om alle ringen te kunnen (af)lezen. De scholekster staat op één poot. Op het moment dat ik de tweede poot naar beneden zie gaan, komt er een grutto voor staan. De te-

lescoop zet ik alvast op het juiste punt, de grutto loopt door en jawel: twee geringde scholeksterpootjes in beeld.

Aan het linker onderbeen zit een groen ringetje met de letter E; aan het rechter bovenbeen een effen groene ring en aan hetzelfde onderbeen een oranje ringetje met de letter L. Thuis is het heel eenvoudig om de waarneming in te voeren in de database voor scholeksters, www.wader-track.nl. Ik krijg gelijk de terugkoppeling dat de vogel is geringd op 3 juni 2013 in de Leidschendamse Driemanspolder. Hij was toen zo'n 3 jaar oud. Verder is deze scholekster in de winter gezien bij de Maasvlakte.

Van Portugal naar IJsland

Nu ik hier bij de vogelplas Starrevaart in het Vlietlandgebied sta, is het medio

kokmeeuw

len verre vlieggreizen

maart, de periode waarin veel vogels op trek zijn. Ze reizen van hun overwinteringsgebied terug naar de plek waar ze broeden. De Starrevaart is een belangrijke 'stop-over' voor o.a. steltlopers. Ze rusten op de ondiepe plekken van de plas en vullen hun hongerige magen met voedsel uit de omliggende polders. Sommige steltlopers gaan hier in de buurt nestelen, zoals een andere geringde scholekster uit Engeland die voor het 14^e (!) jaar op rij deze plas aandoet. Andere vogels trekken verder. Zie ik daar een grutto met ringen? Linkerpoot oranje en zwart, rechterpoot mintgroen en wit met de letter X. Nadat ik thuis de database heb geraadpleegd, is er reden voor een vreugdedansje: 'mijn' grutto blijkt vanuit Portugal op weg naar zijn geboorteplek IJsland.

Ook in de stad kunt u een ge(kleur) ringde vogel tegenkomen. Wat dacht u van een kleine mantelmeeuw, net terug uit Gambia, of een kokmeeuw uit Litouwen die hier in een park overwinterde? En wist u dat u op ons strand

grutto's en scholekster

zomaar oog in oog kunt staan met een grote mantelmeeuw uit Noorwegen of een drieteenstrandloper op weg van Mauritanië naar Groenland?

Kijk naar ze uit en lees meer op www.vogeltrekstation.nl

scholekster

ijslandse grutto

kokmeeuw

Vogel- en natuurreizen naar
wereldwijde bestemmingen

Reis in 2014
met ons mee!

60 groepsreizen
15 fotoreizen
40 expeditiecrises
5 weekenden in Nederland

Vraag de gratis reisgids 2014 aan
via brochure@birdingbreaks.nl

Kijk op www.birdingbreaks.nl voor
het reisprogramma 2014 en 2015!

www.birdingbreaks.nl • T (020) 779 20 30 • E info@birdingbreaks.nl

GGTO

De Bomenkapper

De Bomenkapper kapt of snoeit uw boom veilig, voor
een vriendelijke prijs en met aandacht voor het dier-
leven in uw tuin.

De Bomenkapper:

- kan voor u takkenrillen en houtstapels bouwen
- gebruikt alleen milieuvriendelijke brandstof en olie
- geeft ecologisch advies bij de keuze van een nieuwe
boom en kan deze ook voor u planten.

*Voor gratis en vrijblijvend
advies over de mogelijkheden
en een prijsopgave,
neem contact op met*

Peter Waenink
06-13752132
070-7852161

www.bomenkapper.nl

info@bomenkapper.nl

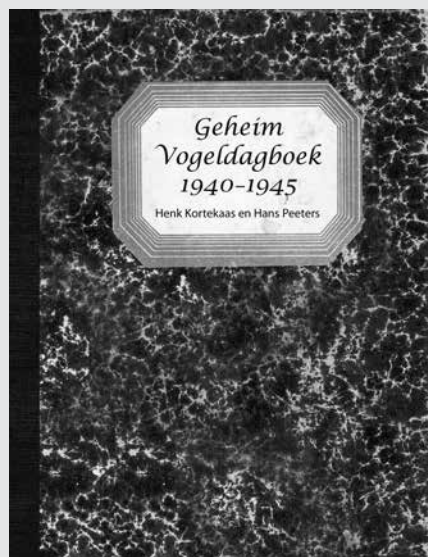
Vogels kijken in oorlogstijd

Een vredelievende bezigheid als het observeren van vogels valt moeilijk te associëren met het geweld en de terreur van een oorlog. Daar denk je echter anders over na het lezen van *Geheim Vogeldagboek 1940-1945*. Want in dit boek, dat vorige maand verscheen, komen beide fenomenen samen.

De rode draad in dit boeiende werk is het dagboek dat de Haagse vogelliefhebber Henk Kortekaas (overleden in 2005) als jongeman bijhield tijdens de jaren van de Duitse bezetting. Samen met drie vrienden uit de buurt - het Bezuidenhout - trok hij er geregeld op uit om vogels te spotten. Niet alleen in de bossen, parken en duinen van Den Haag, maar ook bij de Nieuwkoopse plassen. Nauwgezet noteerde de tiener Henk na elke tocht in zijn dagboek allerlei gegevens over de geobserveerde vogels en illustreerde die met zelfgemaakte tekeningen en foto's. Naarmate de Duitsers hun greep op het Nederlandse leven verstevigden werd het voor het vriendenkwartet, dat ook betrokken raakte bij het verzet, steeds lastiger en spannender om er op uit te trekken en hun hobby te beoefenen. Uiteindelijk werden drie van hen opgepakt. Twee belandden in het beruchte Oranjehotel in Scheveningen en één kwam via kamp Vught zelfs terecht in het Duitse concentratiekamp Sachsenhausen. Laatstgenoemde was Jan van den Ende, die zoals bekend later uitgroeide tot vermaard natuurfilmer - samen met partner Monique van den Broek - en in 2008 overleed.

Henk Kortekaas heeft zijn vogeldagboek uit de oorlogsjaren altijd zorgvuldig bewaard. Na zijn dood ontfermde Hans Peeters, hoofdredacteur van het blad *Vogels* van Vogelbescherming Nederland, zich over dit geschrift. Hij bewerkte het dagboek, interviewde nabestaanden en bezocht de gebieden waar de vier vrienden vaak kwamen.

Voor alle vogelliefhebbers en in het bijzonder voor de Hagenaars onder hen is *Geheim Vogeldagboek* een 'must-have'. Het is voor € 13,50 te koop bij de verenigingswinkel (zie pag. 31), maar kan ook worden besteld bij de gewone boekhandel.

Geheim Vogeldagboek 1940-1945
Auteurs: Henk Kortekaas en Hans Peeters
Uitgeverij De Nieuwe Haagsche
160 pagina's, ISBN 9 789491 168598
Prijs: € 13.50

Ledenvergadering april 2014: de vonken vlogen ervan af

VAN DE REDACTIE

Het lijkt welhaast traditie dat de algemene ledenvergadering van de Haagse Vogelbescherming eens in de paar jaar uitloopt in tumultueuze twistgesprekken. Die jaren worden overigens afgewisseld door zeer harmonieuze bijeenkomsten.

Als gebruikelijk stroomde de zaal aan de Bisschopstraat op 14 april jl. vol met oude getrouwen. De ruimte was met circa zestig aanwezigen goed gevuld. Al bij de behandeling van de ingekomen stukken was het raak. Een bezorgde brief van de CEL vroeg om uitleg over het onrustige bestuursjaar. Voorzitter Frederik Hoogerhoud las zijn reactie hierop voor. Wat later in de vergadering gaf ook bestuurslid Peter Leijenaar zijn eigen visie op de gebeurtenissen.

Bestuurswisseling

Om de vergadering niet direct in onrust te laten vervallen, werd besloten de discussie over het door de CEL aangedragen onderwerp te verdagen tot het punt 'be-

stuurswisseling', zodat eerst het huishoudelijk deel kon worden behandeld.

Bij het algemeen jaaroverzicht ging Hetty Mos in op de beschreven fricties rond de opvolging van het eindredacteurschap van De Wulp, waarbij haar mening flink verschilde met het verslag. (Voorzitter belooft na afloop van de vergadering de werkelijke toedracht in detail aan Hetty te zullen toezenden (redactie)). Bij dat onderwerp lag ook precies de hoofdoorzaak van alle onrust en de reden waarom vier van de vijf bestuursleden hun functie ter beschikking hadden gesteld. "Het is goed dat we het er intensief over gehad hebben" zei Henk Wardenaar na afloop. "Dat daarbij de vonken ervan af vlogen moet binnen een club waar bijna iedereen elkaar kent gewoon kunnen."

Toen bij de discussie de gemoederen hoog waren opgelopen en enkelen zich afvroegen of de voorzitter ook niet beter zou kunnen opstappen, vroeg Frederik of er iemand was die stante pede zijn functie wilde overnemen. Vanuit de zaal kwam

hierop echter geen reactie. Er stond geen alternatief bestuur klaar. Voor de opengevallen plaatsen hadden zich wel vier nieuwe kandidaten beschikbaar gesteld. Oude rotten uit de vereniging, die al meerdere malen een bestuurstaak hebben vervuld. Deze werden uiteindelijk ook benoemd. Frederik Hoogerhoud liet daarbij weten volgend jaar te zullen aftreden als voorzitter. Zijn opvolger is ook al bekend. Dat is Adri Remeus, die de komende tijd zal worden ingewerkt.

Het jaarverslag werd overigens zonder verdere aanmerkingen goedgekeurd met speciale dank aan de penningmeester voor een zeer inzichtelijke boekhouding. Verder waren er bloemen en een dankwoord voor Caroline Walta vanwege haar jarenlange inzet als redacteur van De Wulp.

Jubileumjaar

ALV 2014 zal in de annalen worden bijgeschreven als een der roerigste binnen de HVB. De vereniging moet echter verder. Het nieuwe bestuur presenteerde na de pauze de plannen voor het aankomende jaar, waarbij het onderwerp 'oprichting

van een jeugdcommissie' een van de belangrijkste was. Ook het 90-jarig jubileum van de HVB in 2015 moet worden voorbereid. In dit kader is al een Haags Vogelfestival in het Haagse Bos gepland, met een feestterrein op de Koekamp bij de werkschuur van Staatsbosbeheer.

Voor de aangekondigde lezing van Ed Opperman was helaas geen tijd meer. Die houden we tegoeed voor een lezingavond. Ook de presentatie over de beheerplannen voor vogelrustgebieden schoot erbij in.

dank en bloemen voor Caroline

Ganzenveer nu ook voor leden

De digitale nieuwsbrief *Ganzenveer* wordt voortaan ook toegestuurd aan 'gewone' leden van de HVB die daar belangstelling voor hebben. Tot op heden was *Ganzenveer* uitsluitend een communicatiemiddel tussen bestuur en commissieleden. Maar de tijd is rijp om ook veldwerkers en geïnteresseerde andere leden op de hoogte te brengen van tussentijdse actualiteiten.

De meeste e-mailadressen van actieve vrijwilligers staan al in de lijst.

Bent u geen vrijwilliger bij de HVB en wilt u toch *Ganzenveer* ontvangen, dan kunt u een e-mail sturen naar info@haagsevogels.nl. De nieuwsbrief wordt uitsluitend verstuurd als er actualiteiten zijn en niet vaker dan eens per maand.

Met salonboot naar lunchende bruine kiekendief in Kager polderland

Polders Poelgeest en Zwanenburgerpolder

Dit voorjaar hebben we wat het weer betreft niet te klagen. De grauwe lucht bij aanvang van de excursie op 5 april verandert in de loop van de dag in een blauw uitspaniel. Bovendien gaat de temperatuur dezer dagen al richting zomerse waarden. We bezoeken vandaag twee gebiedjes ten noorden van Leiden: de Polders Poelgeest en de in de Kagerplassen gelegen Zwanenburgerpolder. De Polders Poelgeest behoren tot de zogeheten nieuwe natuur. Het gebied werd in 2007 door het Zuid-Hollands Landschap verworven en ingericht.

TEKST EN FOTO'S: ANDRÉ KOMMER

Tijdens de wandeling stoppen we hier en daar om te kijken of er nog iets leuks zit. Tussen de grutto's ontdekken we twee IJslandse grutto's in zomerkleed. Helaas laat een witgat zich maar kort bekijken. Hij vliegt onverwacht op, maakt nog een

op zoek naar zingende rietgorzen

rondje door de lucht en dan is hij verdwenen. Overal zwemmen paartjes wintertalingen. Ook de krakeend is hier goed vertegenwoordigd. In de ochtend wordt er slechts één roofvogel waargenomen: een sperwer.

Enkele keren horen we de bescheiden zang van een rietgors. Nou ja, zang... het is eerder een korte reeks van *tsri, tsri, tsirr, tsirr*-geluidjes. Voor veel deelnemers altijd weer een goed moment om vogelgeluiden te oefenen, in dit geval dat van de rietgors. Verderop klinkt vanuit het riet

poetsende lepelaar

een rietzanger. Die is met z'n gevarieerde repertoire duidelijk minder bescheiden. Aan het einde van de ochtend observeren we nog een lepelaar die druk bezig is zijn verenkleed op orde te brengen.

Salonboot

Om ca 12.00 uur strijken we neer op het terras van *Kunstlokaal De Oude School* in Warmond. Een moment voor koffie en

wachten op de pont

appelgebak. Voor de middag staat een bezoek aan de Zwanburgerpolder op het programma. Deze polder bevindt zich ten oosten van Warmond in de Kagerplassen, grenzend aan het zuidelijk deel van het plassengebied, dat 't Joppe heet. De polder is slechts met een voetveer te bereiken: een oude salonboot met de naam *De heere Schouten*. Deze moet twee keer varen om de 18 deelnemers over te zetten. Dat kost even tijd, maar daar hebben we geen enkele moeite mee. Het is immers fantastisch weer.

In de polder hebben de hazen het enorm naar hun zin. Kieviten buitelen door de lucht en op het gras is een mannetje van een bruine kiekendief bezig met z'n lunch. We wandelen over de dijk naar

de plek waar we straks weer worden opgepikt. Onderweg zien we een paar putters, graspiepers en een enkele rietgors. En dan is er ineens een slechtvalk die een poging doet een fraaie witte duif te slaan. De poging mislukt. De slechtvalk klimt snel weer omhoog, waarschijnlijk met de bedoeling een andere vogel te verrassen. We vervolgen de Zwanburgerroute.

leuk zo'n overtocht over 't Joppe

Met de molens aan de horizon kan het haast niet Hollandser. Rond 15.00 uur bereiken we de plek van waar *De heere Schouten* ons weer naar Warmond brengt. Op het terras genieten we nog even na van deze geslaagde vogelexcursie. Met dank aan Maarten Souverijn die deze excursie organiseerde en excursieleider was.

Waargenomen soorten: Knobbelswaan, Grauwe Gans, Brandgans, Bergeend, Nijlgans, Indische gans, Zwaangans, Wilde eend, Krakeend, Slobeend, Smient, Wintertaling, Tafeleend, Kuifeend, Fuut, Blauwe Reiger, Ooievaar, Lepelaar, Bruine Kiekendief, Buizerd, Sperwer, Slechtvalk, Meerkoe, Scholekster, Bontbekplevier, Kievit, Witgat, Tureluur, Grutto, IJslandse Grutto, Watersnip, Kleine Mantelmeeuw, Kokmeeuw, Houtduif, Graspieper, Witte Kwikstaart, Heggenmus, Zwartkop, Rietzanger, Fitis, Tjiftjaf, Winterkoning, Koolmees, Pimpelmees, Boomkruiper, Kauw, Ekster, Spreeuw, Merel, Putter, Groenling, Rietgors, Halsbandparkiet.

Vlinders: Dagpauwoog.

Vogels van de Nederlandse Rode Lijst

DOOR TOM LOORIJ

Deel 21: de Strandplevier

VOGELPOSTZEGELS UIT DE
COLLECTIE VAN TOM LOORIJ

De Strandplevier is in tegenstelling tot zijn naaste soortverwanten en tot wat velen wellicht denken geen noordelijke soort. De Bontbekplevier heeft een uitgesproken boreale verspreiding en voor hem is Nederland zo'n beetje zijn uiterste zuidelijke grens. De Kleine Plevier sluit daar in het zuiden min of meer op aan; er zijn Kleine Plevieren die zowel noordelijk als zuidelijk van Nederland broeden.

Het overgrote deel van de Strandplevieren in de wereld leeft echter langs de kusten van warmere klimaatzones, tot in Japan toe (zie afbeelding). In Europa vormt Nederland de noordgrens. De meeste Europese Strandplevieren broeden derhalve in Frankrijk, Spanje en Portugal.

Van de genoemde drie soorten is de Strandplevier in Nederland de meest zeldzame verschijning. Het aantal Strandplevieren is hier de laatste tientallen jaren enorm achteruitgegaan. Broedden er rond 1950 nog zo'n 950 paar, tegenwoordig zijn er daar nauwelijks 200 van over, een afname van bijna 80 procent. De Strandplevier staat daarom op de Rode Lijst als 'bedreigd'

te boek. Driekwart van de Strandplevieren broedt in het Deltagebied, de rest in het Waddengebied. Elders in Nederland is hij slechts een incidentele broedvogel, alleen op plaatsen die tijdelijk als broedbiotoop geschikt voor hem zijn, zoals opspuitingen. De Strandplevier is dus een uitgesproken kustvogel in tegenstelling tot de twee andere soorten die ook wel in het binnenland broeden. En daar zit meteen het probleem: de allerbelangrijkste reden van de achteruitgang is de enorm toegenomen recreatiedruk langs de kust, want de soort houdt erg van rust. Daarnaast zijn de eisen die hij stelt aan zijn broedbiotoop hoog: zo kaal mogelijk met zo weinig mogelijk begroeiing. En juist dit soort terreintjes wordt steeds schaarser omdat ze door vegetatiesuccessie snel begroeid raken.

Hoek van Holland

Illustratief voor de recreatiegevoeligheid is dat uit oude literatuur blijkt dat ook langs de kust van Zuid- en Noord-Holland vroeger Strandplevieren hebben gebroed. Ze foerageerden op het strand en broedden in de uiterste duinenrij. We spreken dan wel over de eerste decennia van de 20ste eeuw. Alleen op de uitgestrekte strandvlakten bij Hoek van Holland, waar nauwelijks mensen kwamen, schijnt hij het nog tot ca. 1960 te hebben uitgehouden.

Je kunt je nu niet meer voorstellen dat langs de duinenrand van Meijndel of Solleveld Strandplevieren zouden broeden. Voor het onderzoek ten behoeve van *Broeders, trekkers en dwalers* zijn er overigens geen aanwijzingen gevonden dat er hier begin 20ste eeuw broedgevallen waren. Wellicht was toen al

de recreatiedruk in de omgeving te hoog.

Het zal grote moeite kosten op den duur de Strandplevier als broedvogel in Nederland te behouden. De omvang van de recreatie zal alleen maar verder toenemen, een strandreservaat is voorlopig nog een utopie en het kost enorme inspanningen om de geschikte vegetatiearme terreinen ook onbegroeid te houden. Natuurlijke dynamiek en mogelijk begrazing van kwelders kan wellicht soelaas bieden.

Westduinpark

Of de nieuwe inrichting en het nieuwe beheer van het Westduinpark, waarbij grote plekken stuifzand zijn ontstaan, op den duur Strandplevieren zullen aantrekken is nog maar de vraag. De tijd zal het moeten leren, maar struinende recreanten zijn niet bevorderlijk voor vestiging van de soort. Daar komt nog bij dat de soort ook elders in Europa zwaar onder druk staat. Onze Strandplevieren zijn trekvogels die in Zuid-Europa en Noord-Afrika overwinteren. Een teken aan de wand is dat het aantal niet-broedvogels dat jaarlijks in Nederland wordt waargenomen de laatste decennia even sterk is achteruitgegaan als het aantal broedvogels.

Een eventueel verlies als broedvogel is voor de populatie op wereldniveau echter niet rampzalig, want elders in de wereld zijn nog enorme lengtes stille en verlaten stranden waar Strandplevieren ongestoord kunnen broeden. Een lichtpuntje is misschien dat het een uitgesproken warmteminnende soort is. De Strandplevier vindt het heerlijk om op zo warm mogelijke grond rond te banjeren en te broeden. En met de opwarming van de aarde zou hij dus eventueel zijn broedareaal naar het noorden kunnen uitbreiden.

Eurovisie Songfestival met ornithologisch tintje

Voor het tweede achtereenvolgende jaar heeft de Nederlandse inbreng bij het Eurovisie Songfestival een ornithologisch tintje gehad. Vorig jaar zong de Haagse Anouk het lied *Birds* en deze maand lieten Ilse de Lange en Waylon onder de naam *The Common Linnets* het countrynummer *Calm After The Storm* horen. Het gaat natuurlijk om de Engelse naam die het duo zich heeft aangemeten, want op z'n Hollands zou die luiden: De Kneuen. Dat is het officiële meervoud van de Kneu (dus niet: de Kneus) oftewel de Carduelis Cannabina.

Vorig jaar november, toen Ilse en Waylon zich als songfestivalkoppel presenteerden, legde Ilse uit waarom ze in hun naam een eerbetoon aan de Kneu brachten. Omdat zij een volbloed Twentse is en Waylon is opgegroeid in Apeldoorn, relatief dichtbij Twente, waren ze aan de slag gegaan met de bijnamen van de Twentenaren: Tukkers uiteraard, maar ook Heikneuters. En laten nu deze beide namen in het oostelijk dialect ook 'kneu' betekenen! Toen was het alleen nog een kwestie van opzoeken hoe dat lid van de vinkenfamilie in het Engels heet en de nieuwe artiestennaam was geboren: *The Common Linnets*.

Advies • Aanleg • Onderhoud
Sierbestrating • Vijvers

070 - 419 03 03

mobiel 06 - 534 903 03

www.bischof.nl

P.E. Bischof
Veursestraatweg 106, 2265 CG Leidschendam

Dag(deel)excursies

Contactadres Commissie Excursies & Lezingen:
tel. 070-354 89 74, e-mail: hvbexcursies@live.nl

Heeft u zich opgegeven voor een excursie, maar bent u **verhinderd**? Meld het direct (uiterlijk 48 uur vooraf) om de mensen op de wachtlijst gelegenheid te geven mee te kunnen gaan.

Het **mobiele telefoonnummer** van de excursieleider is weergegeven om **in geval van nood en alleen op de dag zelf** te kunnen bellen. Aanmelding en wijzigingen zoals gebruikelijk doorgeven aan het contactadres. Geef bij uw opgave ook uw mobiele nummer door.

Kijk voor meer info in het **kader** hiernaast.

Zaterdag 14 juni 2014

Fietstocht Zuid Holland

*Dagexcursie met trein en (huur)fiets** (zie kader)*
Fietstocht met een onbekende 'verrassingsbestemming'

Leiding: Harriet Kolber (m: 06-15 27 69 09)

Tijdstip: 08:30 uur

Verzamelpunt: Parkeerplaats Station Mariahoeve, zijde Appelgaarde (Voorburg):

Opgave: Deelname vooraf opgeven bij het contactadres

Kosten: Treinreis (OV-chipkaart meenemen!) en (huur)fiets

Zaterdag 28 juni 2014

Natuureiland Sophiapolder (bij H.I.

Ambacht)

*Dagexcursie met eigen vervoer** (zie kader)*

Dit gebied ontwikkelt zich tot een uiterst zeldzaam zoetwatergetijdengebied. Het natuureiland ligt in de rivier De Noord. We bereiken het door mee te varen met een gratis voetveer. De auto parkeren we vlakbij de vertrekplaats van het veer.

Leiding: André Kommer (m: 06-41 15 33 65)

Tijdstip: 08:30 uur

Verzamelpunt: Parkeerplaats Station Mariahoeve, zijde Appelgaarde (Voorburg):

Opgave: Deelname vooraf opgeven bij het contactadres

Kosten: Vervoer

Zaterdag 12 juli 2014

Kampinase heide (bij Oisterwijk)

*Dagexcursie met eigen vervoer** (zie kader)*

De Kampina is een gevarieerd natuurgebied met een uitgestrekte heide, dennenbossen en vele vennen. Centraal ligt de grote Kampinase Heide met talrijke vennen zoals het Belversven. Meer beschut liggen de Huisvennen en de Zandbergsvennen. Over de heide klinkt de zang van de wulp. Het terrein is hier en daar venig en kent bijzondere soorten als lavendelheide. Er komen ook vele libellensoorten voor. Vooral aan de noord- en oostzijde liggen uitgestrekte (aan-geplante) dennenbossen.

Leiding: Jaap Zoet (m: 06-54 60 86 58)

Tijdstip: 08:30 uur

Verzamelpunt: Parkeerplaats Station Mariahoeve, zijde Appelgaarde (Voorburg):

Opgave: Deelname vooraf opgeven bij het contactadres

Kosten: Vervoer

Zondag 27 juli 2014

Pan van Persijn (Panbos)

*Dagexcursie met eigen vervoer** (zie kader)*

De Pan van Persijn, in de volksmond het Panbos, is een recreatiegebied in een bebost duingebied in de gemeenten Katwijk en Wassenaar, nabij het Katwijkse buurtschap De Pan. Het Panbos is eigendom van de gemeente Katwijk en maakt deel uit van het natuurmonument Berkheide in beide gemeenten. Het was ooit het jachtgebied van de Heren van Persijn, wier kasteel in Wassenaar stond. Vanaf 1900 is het landgoed voor verschillende doeleinden gebruikt, zoals weiden teelgrond. In de Tweede Wereldoorlog maakte het gebied onderdeel uit van de Atlantikwall, waar nog steeds overblijfselen van te zien zijn.

Leiding: Maarten Souverijn

(m: 06-20 07 53 33)

Tijdstip: 08:30 uur

Verzamelpunt: Parkeerplaats Station Mariahoeve, zijde Appelgaarde (Voorburg)

Opgave: Deelname vooraf opgeven bij het contactadres

Kosten: Vervoer

Zaterdag 9 augustus 2014

Landgoed Huis ter Heide (Natuurmonumenten, Brabant)

*Dagexcursie met eigen vervoer** (zie kader)*

Het natuurgebied Huis ter Heide, ten noordwesten van Tilburg, bestaat uit heide en vennen, kruidenrijke akkers, gevarieerde bossen en een voormalig jachthuis. Heel vroeger bestond dit landgoed uit heidevelden, in de volksmond 'woeste gronden' genoemd. Met wat geluk zie je o.a. lepelaars, buizerds, sperwers, ijsvogels, groene spechten en blauwborsten.

Leiding: Corrie Ammerlaan
(m: 06-22 67 04 13)

Tijdstip: 08:30 uur

Verzamelpunt: Parkeerplaats Station Mariahoeve, zijde Appelgaarde (Voorburg)

Opgave: Deelname vooraf opgeven bij het contactadres

Kosten: Vervoer

Woensdagen 20 en 27 augustus 2014

Kijfhoek en Bierlap (Wassenaar)

*Lange ochtendexcursie zonder vervoer** (zie kader)*

Kijfhoek en Bierlap zijn twee aangrenzende binnenduingsgebieden met gevarieerde begroeiing en een rijke vogelpopulatie. Begrazing vindt plaats met het doel verruiging van het gebied tegen te gaan.

Leiding: Corrie Ammerlaan
(m: 06-22 67 04 13)

Tijdstip: 09:30 uur

Verzamelpunt: Parkeerplaats Kievietsduin (Aan Meijendelseweg bij eerste rotonde)

Opgave: Deelname vooraf opgeven bij het contactadres

Kosten: Toegangskaat € 1,50 voor Kijfhoek en Bierlap bij Bezoekerscentrum De Tapuit, te verkrijgen vanaf 09.00 uur

Contact: Telefoon: 070-354 89 74 / e-mail: hvbexcursies@live.nl

Penningmeester CEL: Jan Pietersen, Hengelolaan 948, 2544 GK Den Haag, telefoon: 070-367 25 85

Verzamelpunt: De parkeerplaats bij NS station Mariahoeve zijde Appelgaarde (Voorburg), tenzij anders genoemd.

Opgave: Voor alle excursies dient u zich vooraf op te geven bij de contactpersoon van de CEL (tenzij anders genoemd). Deelname is naar volgorde van opgave.

Mocht u na opgave onverhoopt verhinderd zijn, dan vernemen wij dit graag uiterlijk 48 uur voor de excursie zodat de vrijgekomen ruimte kan worden ingevuld.

Vervoer: Voor dagexcursies met eigen vervoer aangeven of u zelf met uw auto kunt rijden en hoeveel deelnemers u kunt meenemen; of dat u met een deelnemer wilt meerijden. Kosten voor meerijden is € 0,08 per kilometer, af te rekenen met de chauffeur. Om het milieu te sparen, rijden wij met zo weinig mogelijk auto's.

Rekeningnummer: Voor excursies waaraan kosten zijn verbonden die moeten worden overgemaakt, dient u het aangegeven bedrag te storten op IBAN NL75 INGB 0002 71.84.86 t.n.v. Haagse Vogelbescherming, afdeling excursies. Annuleringen schriftelijk of telefonisch meedelen aan de penningmeester.

Regels en reglement: Met het verschijnen van de nieuwe agenda, vervalt automatisch de vorige.

Deelname geschiedt op basis van het Reglement Deelname Excursies/Reizen (augustus 2011). Dit reglement kunt u opvragen bij de penningmeester.

Jongeren: Op alle excursies zijn ook jongeren welkom!

Zwaarte excursies:

* lichte wandeling, geen conditie vereist

** flinke wandeling, enige conditie vereist

*** lange wandeling of meerdere wandelingen, conditie vereist

**** zware wandeling(en) in moeilijk/ruig terrein

Terugkomsttijden

ochtend: tussen 12.30 en 13.00 uur

lange ochtend: tussen 14.00 en 14.30 uur

dag: tussen 17.30 en 18.00 uur

Eten en drinken: Neem iets te eten en drinken mee voor onderweg, daar er niet altijd een uitspanning kan worden bezocht. N.B. verzoek in de auto's niet te eten en/of drinken.

Kleding: Aangeraden wordt waterdicht schoeisel en regenkleding mee te nemen. In de winter warme kleding en handschoenen. In de zomer ademende kleding in lagen met voldoende bedekking tegen felle zon en evt. insecten. Bij voorkeur niet te felle kleuren.

DE VERREKIJKER- EN CAMERASPECIALIST!

Bushnell wildcamera

Er leeft meer in je tuin dan je denkt, ontdek het met een Bushnell trailcamera

Neemt automatisch foto's en video, ook 's nachts!

Diverse modellen beschikbaar

Prijs v.a. € 160,00

Aquatech camerahoes

Een regenbui of overslaande golf? Deze waterdichte hoes beschermt je camera!

Prijs v.a € 99,50

Leica Trinovid

Kwaliteit voor het leven

8x42

€ 999,-

10x42

€ 1049,-

Prijs na aftrek cash-back Leica

Gitzo

carbonstatieven

Licht van gewicht maar zeer stabiel en afgewerkt tot in het laatste detail

Bekijk het totale assortiment in onze webshop of kom langs in Voorburg!

Een Gitzo koop je nooit te vroeg!

Speciale prijzen voor HVB-leden!

Tamron SP 150-600 VC

De ultieme alles-in-één telelens voor vogelaars met een bijzonder groot bereik, verrassend goede prestaties en een opvallend lage prijs.

Beschikbaar voor Canon, Nikon en Sony.

€ 1099,-

RING FOTO

FOCUS

Kon. Julianaplein 10 Thomsonlaan 96

2274 JD Voorburg

070-3863519

2565 JE Den Haag

070-3638398

CameraCompleet.nl

‘Dan zoeken wij de wielewaal!’

Een schuw, veelbezongen gouden fenomeen

Kan een dag mooier beginnen dan wanneer je nog vóórdat je besluit er vroeg op uit te gaan al een wielewaal hoort? Het overkwam me een aantal jaren terug tijdens een vakantie in Frankrijk. Het treurige daarentegen was wel dat ik deze vogel de hele week niet één keer heb gezien. Enkele malen stoof ik naar buiten en probeerde van alles: nek in allerlei onmogelijke standen, liggend op de grond, insecten die in mijn shirt kietelden. Maar geen glimp. Wel zag ik een paar keer wat ritselen, maar dit exemplaar meende verstoppertje te moeten blijven spelen. En onze afstand bleef zo’n 25 meter: hij bovenin de boom, ik eronder. Meer zat er niet in.

DOOR WIM KOOIJ

Het is niet helemaal toevallig dat de wielewaal juist in dit nummer van De Wulp wordt opgevoerd. De soort is immers nog maar net terug uit Afrika als deze editie in de brievenbus ploft. Een groot deel moet medio mei zelfs nog arriveren. Zoals ik in de aanhef al naar voren bracht: je moet er wel wat voor doen om ze aan te treffen, en zeker om ze te zien. Maar dan maak je ook wat mee. Met name het mannetje is een schilderachtig gekleurde vogel, een ware lust voor het oog. Het geel domineert, maar contrasteert prachtig met de goeddeels zwarte vleugels en staart. Het wijfje is beslist ook een fraaie verschijning. Zij heeft direct na aankomst feitelijk dezelfde kleur, dus als het verse lichtgroen van het bladerdek waarin ze zich verdekt houdt.

Onbekend maakt bemind(?)

Soms maakt onbekend juist bemind. Dat geldt in ieder geval voor de wielewaal, want net als de nachtegaal, leeuwerik en koekoek is hij in Nederland een veelbezongen zangvogel en misschien zelfs wel de meest bezongene. Maar hoeveel

Nederlanders kennen deze vogel nu echt? Neem gerust aan dat er weinig van dat soort gekken zijn als ik, die onder een boom gaan liggen om een glimp van hem op te vangen. Je moet er dus echt iets voor doen om hem visueel waar te nemen. En dan is er nog het lied van de wielewaal. Hoewel... lied? Waar merels en nachtegallen zich de spreekwoordelijke longen uit het lijf zingen om luid, lang en gevarieerd een heuse melodie te fabriceren, blijft het bij de wielewaal bij een vluchtig ‘dudeljo(ho)’. En dat was ‘t dan eigenlijk al weer.

Maar al is het dan geen echt lied en klinkt het al evenmin luid, het is wel ‘welluidend’. Dat is dan ook de reden dat hele generaties niet het lied van maar over de Wielewaal hebben gezongen. Een lied dat

bovendien nog eens het 'wij-gevoel' moet versterken door het in canon te zingen. Op scholen, tijdens wandeltochten en bij kampvuren was het lange tijd razend populair.

*Kom mee naar buiten allemaal
Dan zoeken wij de wielewaal
En horen wij die muzikant
Dan is zomer weer in 't land
Dudeljo klinkt zijn lied
Dudeljo klinkt zijn lied
Dudeljo en anders niet!*

*Hij woont in 't dichte eikenbos
Gekleed in gouden vederdos
Daar jodelt hij op zijn schalmei
Tovert onze harten blij
Dudeljo klinkt zijn lied
Dudeljo klinkt zijn lied
Dudeljo en anders niet!*

Hommage

Door het verstrijken van de tijd en de veranderingen in taalgebruik en muziekgenres wordt dit lied steeds minder gezongen. Het is bovendien al lang niet meer 'cool' om als jongeren rond een kampvuur te kruipen. Zo groeit inmiddels een generatie op die je bij het uitspreken van de naam 'wielewaal' slechts glazig aan zal kijken of zal zeggen dat ze een recreatiecentrum, een restaurant, een school of een apotheek kennen die zo heet. Daarom is het zo mooi dat tekstdichter, cabaretier en vogelaar Hans Dorrestijn vorig jaar een boek met een hommage aan de wielewaal heeft geschreven. Tja, het gaat hier om een man van 73, geen Ali B, geen 'kekke goser'. En ook nog eens iemand met een vaak wat pessimistische kijk op het leven, maar wel iemand die geheel opklaart zodra hij met deze

'geelzwarte schoonheid' wordt geconfronteerd. Dorrestijn is zelfs lyrisch over het korte wijsje. Of in zijn woorden: 'Het klinkt honingzoet. Als de wielewaal zich vanuit de hoge populier laat horen, is het of er een enorme pot honing over het landschap wordt uitgegoten.'

Wie een warm gevoel krijgt bij dit soort prozaïsche beschrijvingen moet het boek met de makkelijk te onthouden titel *Dudeljo* beslist lezen.

Sociaal

Wielewalen maken ook nog een ander geluid, dat veel minder melodieus is en meer te vergelijken is met het krijsen van een (Vlaamse) Gaai. Krijsen of niet, het zijn wel sociale vogels. Een wielewalengezin vormt een sterke eenheid. Ze helpen elkaar. Jongen uit een eerder nest helpen zelfs bij het uitbroeden en voeden van hun broertjes en zusjes in een volgend nest. Vooral in open gebieden, waar relatief grote afstanden worden afgelegd om voedsel te vinden, wordt deze bijzondere vorm van onderlinge samenwerking vaker waargenomen.

Naam

De naam 'Wielewaal' is in het Nederlands een soort verbastering van wat hij roept: 'du-del-jo-(ho)' of 'wie-le-wa-(ha)aal'. Het is net als dat volgens ons een Wilde Eend 'kwak-kwak' zegt en volgens de Fransen 'quain-quain'.

In Engeland is men behalve van het geluid toch vooral onder de indruk van het uiterlijk, althans van het mannetje. Ze kwalificeren dat zelfs als dubbelgoud. De Latijnse naam Aureolus of Oriolus betekent 'goud' en werd in de 18e eeuw als wetenschappelijke benaming aan onze

wielewaal gekoppeld. De Britten vonden de zangvogel daarmee blijkbaar nog niet genoeg blinken en kwamen met de naam 'Golden Oriole': de Gouden Gouden...

Broedgebieden

Bij ons in de omgeving moet je goed je best doen voor een ontmoeting met een wielewaal, maar mondiaal is het beslist geen schaarse vogel. Het broedgebied strekt zich uit vanaf het Iberisch schiereiland, Frankrijk en Duitsland tot Polen, Rusland en zelfs China. Ze overwinteren in Midden- en Zuid-Afrika.

Wij zitten in Nederland aan de noordkant van het verspreidingsgebied en de aantallen fluctueren in onze omgeving. Zeeland, met zijn hoogstamboomgaarden, was ooit een bolwerk, maar de geschikte habitat kreeg een enorme klap bij de watersnoodramp in 1953. Ondanks heraanplant heeft de stand zich nooit meer hersteld. Dichterbij was in dezelfde jaren 50 de wielewaal nog een jaarlijkse broedvogel in diverse Haagse en Wassenaarse stadsparken. HVB-voorzitter Frederik Hoogerhoud kan levendig vertellen over ontmoetingen die hij destijds met de soort had in de landgoederen Oostduin en Clingendael. Op dit moment broeden er nog ongeveer 4500 paar in Nederland. Het Nederlandse wielewalen-walhalla is de Achterhoek. Ook in De Peel zijn ze nog in aardige aantallen te vinden.

Meijndel

De langetermijntendens is zoals gezegd dalend, maar gaat wel op en neer, de laatste jaren weer een klein beetje 'op'. Eind jaren 90 leek er zelfs sprake van een heus herstel. Dat zagen we ook in onze omgeving. Niet dat ze terugkeerden als broed-

vogel op de landgoederen maar in de duinen ten noorden van Den Haag nam de trefkans van eind mei tot begin juli aanzienlijk toe. Het aantal geregistreerde territoria in (groot) Meijndel kwam zelfs in de dubbele cijfers, 11 in 1996 en 12 in 1999. Daarna ging het echter weer snel omlaag. In het landelijke wielewaal-rampjaar 2010 was de soort zelfs uitgedoeld in Meijndel en de stand aldaar tot nul gezakt. De laatste jaren komt de score weer uit op twee of drie paar. Een van de mannetjes, die verantwoordelijk werd geacht voor een geregistreerd territorium, zat enkele jaren achtereen uitgerekend op gehoorafstand van de theetuin van de inmiddels verbouwde Boerderij Meijndel. Maar hoeveel mensen zullen hem daar nu echt hebben gehoord?

Kijktip

Niettemin een tip dus om rond de Boerderij Meijndel de komende tijd de oren eens te gaan spitsen. Voor een meer zekere trefkans adviseer ik om de komende tijd eens naar de Broekpolder ten noorden van Vlaardingen te gaan. Hier is de typische biotoop met hoog opgaande populieren te vinden. Aanrader om vooraf en daarna een prachtige fietsrit door Midden- Delfland te maken, nu nog niet vernietigd door de door te trekken A4 in aanbouw.

Uitkomsten Tuinvogeltelling 2014

Deze Wulp is boordevol en daarom paste het artikel "Uitkomsten Tuinvogeltelling 2014" van Tom Looij er niet meer bij. Dat artikel is nu te lezen op de website www.Haagsevogels.nl

De redactie

Tuinvogelavonturen in de winter

Smikkelende mezen, hopeloze houtduiven

TEKST EN FOTO'S: TOM LOORIJ

De afgelopen winter was extreem zacht. Wintervoeding was niet nodig en eigenlijk konden de tuinvogels ook wel genoeg voedsel in de natuur vinden. Toch hadden we onze 'voerboom', een Spaanse aak op een paar meter van het huis, maar weer volgehangen met allemaal lekkere dingen, zoals een vetbol, een pindanetje, een silo met zaad, een krans van vet met daarin zaadjes en een 'pindakaaspot' met vet en verborgen lekkers daarin. Het is altijd weer leuk in die donkere dagen naar het gedoe van etende vogels te kijken.

De meest algemene verschijningen waren de mezen in alle soorten en maten. Tot de vaste gasten behoorde een stel koolmezen, bewoners van een nestkast bij de buren, vaak vergezeld door nog een stel, mogelijk van de nestkast op het balkon aan de voorkant. Ze zijn verzot op zonnebloempitten die ze handig uit het andere zaad vissen en driftig kapot hakken op een tak van de aak. Als je ziet hoe intensief en lang ze soms met zo'n pit bezig zijn, vraag je je af of dat niet méér energie kost dan die pit oplevert...

Ook pimpelmezen waren elke dag present. Die pikken een pindaatje weg of het kleine zaad. Zo nu en dan kwam er een groepje staartmezen langs, altijd met minstens vier tegelijk, vermoedelijk een compleet gezinnetje. Lang bleven ze nooit: hier een hapje van het vet van de krans, daar een hapje van de vetbol en

binnen een minuut was het hele troepje alweer op weg naar de volgende tuin.

Heel bijzonder was een stel zwarte mezen, die hier in de omgeving zeker niet broeden. Oppervlakkig bekeken lijken ze een beetje op koolmezen, maar het gemakkelijkste herken je ze onmiddellijk doordat ze veel beweeglijker en rustelozer zijn. Op een goede dag zaten alle vier de soorten tegelijk in de boom. Een echte mezenboom dus.

Heggenmussen

De hele winter was er een paartje heggenmussen dat zijn territorium waarschijnlijk in de tuin had en één, soms twee roodborsten. Die zien we eigenlijk alleen in de winter en komen vast uit Scandinavië. Interessant is te zien hoe deze insectenetertjes pur sang in de winter qua spijsvertering 'omgeturnd' zijn naar zaadeters. De roodborst vindt de zaadsilo ideaal, maar eet ook wel van het vet. De heggenmussen scharrelen vaker

heggenmus

en hardleerse eenden

als muisjes sluipend op de grond op zoek naar zaadjes die slordige eters hebben laten vallen.

De grond was ook het domein van de vinken. Soms trippelden er wel vier, eerlijk verdeeld over beide geslachten, in de zitkuil op zoek naar lekkers. Aan de zaadsilo zaten ze wat minder vaak.

Een vogel die zich ook de hele winter liet zien was de zwartkop, en wel een vrouwtje en een mannetje. Het vrouwtje zagen we veel vaker dan het mannetje. Slechts een hoogst enkele keer waren ze samen te zien. Van enige wederzijdse toenadering was echter geen sprake. Mevrouw was overigens veel slimmer dan mijnheer. De krans met vet was namelijk voor beide favoriet. Waar het mannetje altijd vanaf een dun takje dat soms vervaarlijk doorboog fladderend probeerde een hapje te veroveren, streek mevrouw Zwartkop altijd kordaat op de krans neer om op haar dooie gemak stevig zittend lekker te gaan snoepen.

Woeste kauwen

Vogels die ook steeds vaker de winterse lekkernijen ontdekken zijn kauwen. Het zijn echte woestelingen met eten. Een pindanetje wordt opengerukt en is binnen een dag leeg. De koolmezen hebben het nakijken. Het enige wat je kunt doen is voor het raam gaan staan. Als de kauwen binnenshuis maar iets zien bewegen, zijn ze met veel misbaar meteen foetsie, terwijl andere soorten gewoon blijven zit-

ten. Merkwaardig toch: zo brutaal als die kauwen zijn, zo mensenschuw zijn ze ook altijd gebleven.

Hetzelfde geldt voor de gaaien die hoofdzakelijk op het pindanetje afkwamen. Als er een grote pindaslinger hangt, is het leuk te zien hoe ze er een hele pinda uit lospeuteren en met die pinda in de snavel wegvliegen om hem ergens anders te begraven voor tijden van voedselschaarste. Hopeloos waren opnieuw de houtduiven. Als die eenmaal op het terras landen, gaat het pikken naar het strooigoed, speciaal uitgesteld voor de vogels die liever op de grond foerageren zoals de heggenmus en vink, achter elkaar door totdat alles op is. En dan kun je weer opnieuw strooien met hetzelfde resultaat...

De merel had een handigheidje ontdekt. Hij kon niet zo makkelijk vanuit de boom bij de vetkrans komen. Maar het voederhuisje stond zo vlakbij de krans dat hij vanaf het dak er met een beetje rekken toch bij kon. Snavel en kop ver naar voren en dan een flinke hap uit de krans. Soms kukelde hij bijna om en moest hij met z'n vleugels zijn evenwicht bewaren.

Voorjaar

Begin maart merk je aan alles dat het voorjaar in de lucht is. De eerste tjiptjaf laat zich in de tuin horen en zien en de prunus raakt in bloei met schitterende grote roze bloemen. Maar binnen no time is het gazon een roze tapijt van bloemblaadjes omdat houtduiven en halsbandparkieten de ontluikende bloemknoppen als een feestmaaltijd beschouwen. En ze zijn allebei slordige eters: soms ligt er gewoon een compleet takje op de grond. Als je er iets van zegt en bijvoorbeeld hard op de stam van de boom klopt, kijken ze van

boven op je neer met een uitdrukking van ‘Waar bemoei je je mee? Stoor ons niet tijdens het eten.’

Die halsbandparkieten zijn ook in de voerboom merkwaardige vogels. Zelden vliegen ze meteen af op de zaadsilo, het pindanetje of wat dan ook. Nee, ze strijken eerst neer op een takje in de buurt van het voedsel en klauteren dan omzichtig met poten en snavel tot vlakbij het pindanetje en gaat er uiteindelijk aan hangen. Maar nog liever trekken ze het netje met een poot op en hangen het aan een uitstekend stukje tak, zodat ze gewoon vanaf een tak ervan kunnen peuzelen.

halsbandparkieten

Grappig is ook te zien dat ze bij het vertrek eerst altijd even in een boog naar beneden vliegen en dan pas de goede richting kiezen. Eén keer stond de routeplanner kennelijk verkeerd afgesteld en eindigde de boog halverwege met een klap tegen de ruit. De vogel mankeerde niets, maar op de ruit bleef een prachtige afdruk achter van staart en vleugels. Werk voor de glazenwasser.

Wilde eenden

Ten slotte hadden we in de vroege lente ons jaarlijks bezoek van wilde eenden.

Dit keer twee woerden en een vrouwtje. Die gaan dan op zoek naar een geschikte nestplaats en duiken op de meest vreemde plaatsen op. Maar helaas ruiken ze ook onze vijver. Van achter het raam zie ik het water dan in heftige beroering en dan weet ik hoe laat het is. Dan storm ik naar buiten om te zien wat ze nu weer aan het uitspoken zijn. Ze zijn namelijk verzot op het verse groen van de waterplanten en op de oppervlakte van de vijver ligt dan een deken van afgerukt plantengroen.

Ik probeer ze dan met zachte drang duidelijk te maken dat ik daar wat minder gecharmeerd van ben en dat ze beter hun heil kunnen zoeken in de spoorloot langs de achterkant van de tuin. Onder luid kwakend protest vliegen ze dan daar naartoe. Maar nog geen uur later spetteren ze, stiekem gekomen via de tuin van de burens en onder de haag door die de afscheiding met onze tuin vormt, toch weer vrolijk in de vijver als een stel kleine kinderen. Waarna mijn verjagingstactiek opnieuw begint....

Exoten

Nu ben ik nog voorbij gegaan aan de exotische en minder exotische soorten die ik de afgelopen jaren in de wintertuin heb gehad, zoals de blauwe reiger in 2007, belust op de goudvisjes in de vijver, de fazant in 2008 op het terras nog geen meter van het huis, de senegalparkeren ('bonte boertjes') die in 2009 zo heerlijk aan de vetbollen hingen, de grote bonte specht die in 2010 interesse toonde voor het pindanetje, de ontsnapte prachtrosella die in 2011 gebruik maakte van de zaadsilo en de keep die in 2012 plotseling op de tuinmuur zat en vooral de kamperfoelie-

bont boertje

bessen een niet te versmaden hap vond. In totaal staat de teller nu op 55 soorten en vrijwel ieder jaar komt er wel een nieuwe soort bij. En wie zal het zeggen wat je gemist hebt, want je kunt toch moeilijk de hele dag voor het raam zitten?

keep

Wie schrijft ook eens
over zijn/haar belevenissen met
vogels in de tuin?
Laat het de redactie van *De Wulp* weten
(dewulp@gmail.com)

Maaien met beleid geeft rietvogels in vinexwijken een beter bestaan

De vinexwijken Leidschenveen en Ypenburg liggen royaal in het groen. Twintig jaar na aanleg van de eerste wijkdelen begint ook de natuur er wat robuuster uit te groeien en treffen we steeds meer broedvogels. Maar langs de singels met natuurvriendelijke oevers verstomt het geluid van de rietvogels zodra de grote maaimachine is langs geweest. De Haagse Vogelbescherming deed onderzoek.

DOOR ALETTA DE RUITER

Elk voorjaar treffen we behoorlijke aantallen broedende vogels aan de oevers van de waterlopen in de Haagse vinexwijken. Futen, meerkoeten en waterhoentjes vlak voor de rietkragen, kleine karekieten tussen het riet en kuifeenden vlak langs de oever in het gras. De rietkragen groeien zowel in het water als op de oeverrand en zijn daardoor op veel plaatsen wel twee meter breed, hetgeen de vogels een prach-

tige beschutting geeft. Er gaat echter iets structureel mis, want halverwege het broedseizoen blijkt de zang te stoppen, wat erop wijst dat de nesten verstoord zijn.

Aardige versiering

Het groenbeheer in de vinexwijken blijkt nog niet afgestemd te zijn op ecologisch natuurbeheer. De rietkragen zijn vanaf de

opbouw van de wijken slechts ter zuivering van het oppervlaktewater aangelegd en daarnaast vonden architecten en projectontwikkelaars het een aardige versiering van de waterlijn. Getuige de meeste boomaanplant, die keurig in het gelid staat, geldt dat ook voor het wijkgroen. Verder zijn er veel gazons, ook vlak achter die rietkragen.

De groenaanleg heeft iets technisch. Vanaf het begin is het beheer daar dan ook op afgestemd. Vanwege de enorme oppervlakten gazon worden er hele grote machines ingezet en de aannemer heeft daarbij de opdracht om tot op de oeverrand te maaien. Het resultaat is een mooie strakke rand waarlangs dikwijls een uitgesleten pad ontstaat omdat bewoners graag hun hond langs het water uitlaten. Omdat natuur zich niet zo makkelijk in een keurslijf laat knellen, ontstaan er nu conflicten tussen het strakke onder-

houd en die eigenwijze vogels die zomaar komen broeden. Dat conflict ligt zelfs op wettelijk niveau, want alle Nederlandse vogels zijn beschermd door de Flora- en faunawet. Dat betekent in ieder geval dat ze niet verstoord mogen worden in hun broedperiode. Groenbeheerders dienen zich aan die wet te houden. Waarom gaat het dan fout?

Communicatieprobleem

Stadsvogelkundige Martin van de Reep ging afgelopen jaar op onderzoek uit. Hij merkte dat er allereerst een groot communicatieprobleem is tussen de opdrachtgever (groenbeheerder stadsdeel) en de uitvoerenden (aannemer en maaier). De aangesproken man op de maaimachine verschuilt zich achter de opdracht. Hij voert precies uit wat er op zijn briefje staat, anders krijgt hij problemen met zijn baas.

Foto: Martin van de Reep

De groenbeheerder van het stadsdeel heeft geen echt verstand van vogelhabitat. Hij is in de veronderstelling dat de rietvogels allemaal in het watergedeelte van de rietkraag broeden. Uitmaaïen van het landriet acht hij noodzakelijk om rietwoekering op het gazon tegen te gaan. Dat uitmaaïen gebeurt vanaf begin juli, een datum die nog royaal binnen het officiële broedseizoen valt.

Kleine karekieten trekken zich überhaupt niets van datagrenzen van het broedseizoen aan. In een koud voorjaar als in 2013 verschoof het begin van hun broedseizoen naar achteren en reikte de broedzorg van deze vogels tot ver in augustus. Zij kiezen hun nestplek in het midden van de rietkraag. In vogellogica lijkt dit de veiligste plaats. Tot die grote maaimachine hen komt verrassen. Weg rust, weg nest, weg jongen, want die verdwijnen samen met de afvoer van het maaisel in de container. In 2013 ging het om enkele tientallen verstoorde territoria van kleine karekieten. Op enkele plaatsen werd ook een kuifeendennest uitgemaaid.

Oplossing

Het begin van de oplossing van het geschetste probleem is dat de toenemende natuurkwaliteit van de rietkragen van hogerhand wordt onderkend. Als de groenbeheerder per se begin juli wil maaïen, zal hij moeten laten onderzoeken waar de kleine karekiet broedt. Dat is makkelijk te signaleren, want kleine karekieten zijn nogal luidruchtig aanwezig om hun territorium te verdedigen. Zolang ze jongen voeren, zingen ze.

Bij kuifeenden is dat veel lastiger, want die houden hun snavel stijf dicht. Voordat de maaimachine langsgaat zal een vogel des-

kundige een inventarisatieronde moeten lopen. Het invoeren van de nestlocaties in een database die van te voren door de groenbeheerder en de uitvoerder wordt geraadpleegd, geeft mogelijkheden om ruim om de nesten heen te maaïen. Dat vraagt om maatwerk en dat is niet altijd even makkelijk voor grote aannemers in het groen.

De makkelijkste oplossing is natuurlijk om de maaidatum van het landriet een maandje op te schuiven. Half augustus zijn alle vogels klaar met broeden en staat het riet nog fier overeind, zodat het er makkelijk kan worden afgemaaid.

Het maaïen van het waterriet is een ander verhaal. Dat gebeurt meestal in oktober en dat is een prima tijd. Maar ook hier vraagt de natuur om een maatgebonden uitvoering. Het laten staan van overjarig riet is gunstig voor de schuilgelegenheid en voedselvoorziening van allerlei fauna. Vogels, muizen, kikkers en salamanders maken graag gebruik van de dekking en voedselvoorziening die oude rietkragen hen bieden. Kleine karekieten hebben oud riet nodig om in mei al een zangpost te hebben ter verdediging van het territorium.

PR-project

De Haagse Vogelbescherming wil dit onderwerp aanpakken om er dit jaar en in 2015 een groot PR-project mee op te zetten. Daarbij snijdt het mes aan twee kanten: aandacht voor de rietbroeders en hopelijk een nieuw maairegime plus veel reclame voor de vereniging in de vinexwijken Leidschenveen en Ypenburg. Tot op heden is daar nog niet veel 'zending' bedreven. De Haagse Vogelbescherming zal bij de meeste vinexbewoners niet bekend zijn.

IN MEMORIAM

Riet Langenhuizen

Klein, maar dapper. Een moeder voor zieke en gewonde vogels, een moeder voor de vogelbeschermers, vraagbaak voor alles wat maar op vogelproblemen leek. Kwiek, verstandig en slim. Onvermoeibaar, daadkrachtig en betrouwbaar. Dat was Riet Langenhuizen, van wie een delegatie van de Haagse Vogelbescherming op 4 maart voorgoed afscheid heeft genomen. Riet was op 26 februari niet meer wakker geworden. Wij moeten verder zonder haar.

Vanaf de tweede helft van de jaren tachtig is Riet in onze vereniging actief geweest. Ze belandde bij de HVB via Lily Weerdesteijn en haar zorgenkindjes, de gemankeerde vogels. Nadat zij definitief de deur van haar furniturenwinkel achter zich had dichtgetrokken, bracht de aansluiting bij de HVB voor haar een nieuwe levensinruiling. Vele jaren lang zoemde ze bezig als een bij in onze club rond.

Voor de Publiciteitscommissie nam ze gretig het winkeltje over. In plaats van garen en band handelde ze nu in alles wat met vogels van doen had: boeken, nestkasten, plaatjes, posters, kaarten en lepels. Samen met Ruud van der Waard reed ze regelmatig naar 'Zeist' om inkopen te doen, waarna alles weer in de voorraadkast werd geborgen en geadministreerd.

In 1992 werd Riet lid van de Commissie Excursies en Lezingen en drie jaar later stond ze met Grittie Scholte paraat met de infotelefoon van de HVB. In de Asielcommissie nam

ze de rol op zich van secretaris. Niets leek haar te veel. Later blies ze ook in de PR-groep haar partij mee. Tijdens vergaderingen stelde ze zich altijd bescheiden op, maar als het nodig was, kwam ze met houtsnijdende opmerkingen en nuchtere, haalbare oplossingen voor gerezen problemen. Natuurlijk bleef ze ook gewoon moeder en oma, maar de HVB speelde in haar leven een zeer belangrijke rol. Voor haar inzet kreeg ze in 1994 de Gouden Wulp opgespeld en 2012 werd die versierd met een briljant als extra teken van waardering. En briljant was Riet zelf ook.

De ziekte van Parkinson maakte haar leven de laatste jaren zwaar. Niet meer actief mee kunnen doen vond ze het ergste wat er was. Vorig jaar verruilde ze haar huisje in Ter Heijde voor een seniorenplaats in het verzorgingshuis om de hoek. Het plan om de nieuwjaarsreceptie van 2014 te bezoeken lukte net niet omdat ze die dag te moe was. Enkele weken later was het opeens gebeurd. Na een herseninfarct belandde ze in coma en vloog ze op 26 februari met de vogels mee de wolken in.

We zijn je dankbaar Riet, voor alles wat je voor de HVB en de groep vrijwilligers om je heen gedaan hebt!

Wij wensen de familie en vrienden sterkte met het verwerken van dit afscheid.

Frederik Hoogerhoud

Voorzitter Haagse Vogelbescherming

Lente 2014 kwam vroeg, maar sommige vogels hadden daar geen boodschap aan

DOOR TOM CLAESSENS

Het is in het eerste kwartaal van een jaar altijd spannend wanneer de meldingen binnenkomen van de 'eerstelingen' die lente en zomer aankondigen. Daarom is de rubriek hierover op zondagochtenden in Vroege Vogels zeer populair. De vroege en uitbundige lente van dit jaar deed mij veel vroege meldingen verwachten. Opmerkelijk genoeg kwam die verwachting slechts ten dele uit.

Vorig jaar was er op 19 februari een melding van negen pullen *nijlgans*. Dit jaar werd al op 16 februari een paartje *nijlganzen* met één jong gesignaleerd. Misschien waren de andere pullen over het hoofd gezien. Op 26 februari vorig jaar werd melding gemaakt van een paartje *knobbelzwanen* dat in park Sijtwende een nest aan het bouwen was. Op 21 maart van dit jaar werd in Houtwijk een paartje broedende *knobbelzwanen* gezien met al één ei. Wanneer zouden die begonnen zijn hun nest te bouwen?

Een zingende *merel* was vorig jaar op 28 februari gehoord. Die valt dit jaar echter buiten de competitie, want door de zachte winter hebben de *merels* bijna het hele jaar door gezongen; in ieder geval vanaf midden januari, blijkens een melding van 7 februari. Ik maakte dat in het vorige nummer van De Wulp al bekend. Het doorzingen geldt eigenlijk ook voor de *zanglijster*, die op 3 februari zingend werd aangetroffen in Essesteijn en voor

spreuwen die bijvoorbeeld op 8 februari in Wassenaar werden gehoord.

De eerste zingende *tjiftjaf* werd in 2013 op 3 maart gemeld. Dit jaar kwam de eerste melding pas twee dagen later (in Mariahoeve), maar die werd al snel gevolgd door veel *tjiftjafs* uit de andere gebieden in onze regio. Ook de eerste melding van een *tapuit* kwam dit jaar later: op 30 maart, tegen 16 maart vorig jaar. Twee weken verschil! Op 30 maart werd ook de eerste zingende *fitis* gesignaleerd en ook die werd in 2013 eerder gemeld, namelijk al op 25 maart. Ook de *zwart-*

boerenzwaluw

kop was dit jaar – volgens onze website – een paar dagen later aan het zingen: op 31 maart in plaats van 27 maart zoals in 2013. Hetzelfde geldt voor de eerste waarneming van een *boerenzwaluw* – die pas op 5 april op de website verscheen, tegen 27 maart vorig jaar – en de *visdief*: 12 april tegen 3 april.

De *blauwborst* daarentegen was wel eerder. Al op 27 maart werd hij bij de Starrevaart waargenomen, terwijl we vorig jaar tot 3 april op hem moesten wachten. De *huiszwaluw*, vorig jaar op 5 april boven Meijendel waargenomen, werd nu pas op 16 april in de Haagse regio (Wassenaar) gespot. Daarentegen was er eerder al wel een groep *oeverzwaluwen* gezien, die op 3 april in Nootdorp tevergeefs naar de (inmiddels vernielde) nestgaten van vorig jaar zocht; vorig jaar werden zij in deze periode niet gemeld.

De *nachtegaal* was hier ook vroeger dan vorig jaar neergestreken: op 3 april al werd hij voorzichtig zingend in Kijkduin gehoord, ruim een week vroeger dan in 2013, toen op 11 april de eerste op de Vlake van Waalsdorp werd gehoord. Ook de *gekraagde roodstaart* en de *boompieper* lagen met eerste meldingen op respectievelijk 31 maart en 2 april ruimschoots voor op die van 11 april een jaar eerder. De *braamsluiper*, dit jaar in Meijendel gezien op 9 april, was er nu twee dagen eerder.

In dit rijtje horen, denk ik, ook nog thuis de waarneming van een *grasmus* op 28 maart in Lentevreugd, van een *zomertaling* op 31 maart in Leidschendam en van een *sprinkhaanzanger* op 13 april in Meijendel – Ruygenhoek. Zij werden vorig jaar in deze periode nog niet vermeld. Bij al deze lentevreugde mogen dan ook nog de jonge *meerkoeten* worden genoemd, die op 10 april in Voorschoten werden gezien (drie weken eerder dan vorig jaar), de jonge *wilde eenden* op 11 april bij het Dalton College en het paartje *torenvalken* in de nestkast op het Norfolkterrein. Ook het lente-optreden van de *ooievaars* trok de aandacht van onze leden, onder

andere met gevechten van de mannetjes om een vrouwtje en een gevecht om een nestpaal op 15 maart in Voorburg Essesteijn, waarbij niet minder dan zeven *ooievaars* betrokken waren. Dertien maal werd in deze periode de waarneming van – soms grote groepen – *ooievaars* op de website gemeld.

Ik ga terug naar het begin van de waarnemingsperiode, toen het almaar geen winter wilde worden. Gunstig voor de *ijsvogels*, waarvan in januari en februari acht meldingen binnenkwamen, verspreid over een aantal plaatsen. De *kleine bonte specht* werd viermaal gemeld, ook vanuit verschillende plaatsen. Op en bij het water waren er verder: *dodaarzen* op diverse plekken, een *waterral* in Park Leeuwenbergh, een *rotgans* in de haven van Scheveningen, *krakeenden* onder andere in Voorburg en *grote zaagbekken* op de plas bij het Panneduin.

Op 25 februari werden op de Starrevaart *kluten*, *grutto's*, *scholeksters* en meer dan 10.000 *kokmeeuwen* waargenomen. Andere

nonnetje

– meer bijzondere – meeuwen: een *grote mantelmeeuw* bij het zuiderhavenhoofd, een *zwartkopmeeuw* boven de Starrevaart en een *duergmeeuw* bij De Banken. Verder werden op de website nog de volgende eenden en steltlopers gemeld: *nonnetjes* in Kijfhoek en Bierlap; een *wintertaling* in het Westduinpark; een *kuifduiker* op de Meeslouwerplas en de Starrevaart; *geoorde futen* (liefst zeven exemplaren) op de Starrevaart, waar ook *tureluurs*, *wulpen* en *zwarte ruiters* werden gezien. Voorts werd er melding gemaakt van een *rosse stekelstaart* in de Haringkade, *krooneenden* in Meijndel en *kuifeenden* in het Westduinpark. Tot slot in deze categorie nog de vermelding van de *zwarte ibissen*, die nog steeds op de Starrevaart werden gezien, het laatst op 27 maart. Het was in de ‘wintermaanden’ en eer-

rosse stekelstaart

ste voorjaarsmaanden van dit jaar in de Haagse regio vaak zonnig en helder weer, ideaal om zangvogels waar te nemen. Daarvoor hoefde men echt niet altijd de stad uit. Dat is terug te zien op onze website. Bij een chronologische rondgang over de site kom ik, naast de al genoemde, de volgende soorten tegen: *koperwieken*, o.a. in het Zuiderpark;

raaf

acht zeer luidruchtige *zwarte kraaien* in de Uilebomen; *heggemussen* op veel verschillende plaatsen; *goudvinken* in Kijfhoek en Bierlap, maar ook – en dat had ik nog niet eerder gezien of gehoord – in het Oostduinpark; *huismussen* in Voorburg en in Scheveningen; *puttertjes* langs de Van der Veenlaan in Houtwijk; een *glanskop* in Meijndel en een *grote gele kwikstaart* aan de Toussaintkade. Dan een heel bijzondere: een *Humes bladkoning* op 4 februari in Katwijk Noord!

Ik vervolg mijn gang door de tijd: op 17 februari, maar ook later nog: *boomleeuweriken* in Meijndel en een *raaf* aan de Duivenvoordseweg; (*witkop*)*staartmezen* en een *keep* in Wassenaar; een *kramsvogel* in Kijfhoek en Bierlap; *appelvinken* in Voorschoten; *roodborsttapuiten*, maar ook zingende *rietgorzen* en baltende *graspieters* op 4 maart in Lentevreugd, waar op 7 maart ook twee *rouwkwikstaarten* werden gezien. Later werden laatstgenoemden ook bij De Banken waargenomen.

Dan weer een bijzondere waarneming voor onze regio: een *Europese kanarie* op 8 maart in Pijnacker. Minstens drie *groene spechten* werden op 13 maart

waargenomen in Meijndel en één in Zorgvliet; een *matkop* in Wassenaar; een *kneu* in Lentevreugd; één *gele* en 11 *witte kwikstaarten* en zo'n veertig *graspiepers* bij De Banken; een *zwarte roodstaart* bij het EON-gebouw in de De Constant Rebecquestraat en tot slot – en ook dat is wel een bijzondere waarneming lijkt me –

Foto: Bert Hoogerhoud

groene specht

op 12 april een *beflijster* in de Westlandse waterleidingduinen.

In de categorie roofvogels waren er veel meldingen van *buizerds* in deze periode, onder meer uit Meijndel en het Haagse Bos; in Meijndel werd ook een *blauwe kiekendief* gezien (29 januari) en meerdere *haviken*, onder andere op 12 februari. Ook de *slechtvalk* werd enige malen gesignaleerd, maar er kwam nog geen melding vanuit de nestplaatsen in de stad. Wel in de stad, en tevens in Wassenaar, werd een *bosuil* waargenomen. Om af te sluiten nog enkele waarnemingen die ik in voorgaande overzichten niet kwijt kon: twee opvliegende *watersnippen* en een *witgatje* in de Kijfhoek op 25 januari; een *silverplevier* op 1 april in De Banken en naar het noordnoordoosten wegtrekkende *kraanvogels* op 11 maart in Leidschendam.

Foto: Bert Hoogerhoud

kraanvogel

De kraanvogels vormen een mooie afsluiting van mijn inbreng in deze rubriek. Ik geef de fakkel graag door aan een ander. Als de redactie met deze rubriek door wil gaan, lijkt het mij goed dat iemand anders met een frisse blik en wellicht een andere aanpak de (website)waarnemingen onder de aandacht blijft brengen.

Veldwerk zoekt nieuw commissielid

De commissie veldwerk is een leuke actieve commissie binnen de Haagse Vogelbescherming.

Na zich ruim dertien jaar met veel plezier te hebben ingezet voor de commissie heeft Nastja Duisters te kennen gegeven dat zij na de zomer haar taken wil overdragen.

De commissie is daarom op zoek naar een man of vrouw die de navolgende taken van haar wil overnemen.

- Het verzorgen van de catering en het toezien op de naleving van de ARBO-regels tijdens de vogelwachterwerkdagen (4 x per jaar)
- Het notuleren tijdens de vergaderingen van de commissie (± 8x per jaar)

Belangstellenden kunnen reageren via onderstaande contactgegevens:

Boudewijn Schreiner
Coördinator Commissie Veldwerk
E mail: birdeye@planet.nl
070 350 5388 / 06 1977 8893

Zie ook onze website: <http://www.haagsevogels.nl/cms/>

Verenigingswinkel

Voor informatie, publiciteit en verkoop

Open elke 1e zondag van de maand in
het vogelasiel van 13.00 tot 16.00 uur.

Beeld Mus door kunstenaar Loek Bos

Opbrengst voor renovatie asiel (prijs incl. verzendkosten)

- kunstthars 41,75
- brons 285,00

Div. vogelkijkgidsjes v.a. 9,95

Cd's vogelgeluiden v.a. 10,95

Diverse CD's en DVD's over vogels 24,95

DVD "Ooievaars Natuurlijk",
vijf Haagse natuurdocumentaires verzameld 10,00

"Vogels onder dak" boekje met alle informatie
over nestkasten 12,50

Nestkasten van hout 10,00

Plaatjes voor vernieuwing nestkasten 2,00

Div. modellen nestkasten op bestelling; bouw-
tekeningen, zie onze website

Mokken met diverse vogelafbeeldingen klein 4,50
groot 5,50

Papieren servetjes met vogelafbeeldingen 2,50

Raamstickers per vel (3st. A4) wit en zwart 2,00

Div. vogelherkenningsplaten A4 0,50

Div. vogelkaarten v.a. 0,50

Finstick, handig "statiefje" om uw verrekijker
op te monteren (zie foto op onze website) 6,50

NIEUW! Geheim Oorlogsdagboek 1940-1945 (zie p. 7) 13,50

Dominospel vogels 14,50

Memospel vogels 14,95

Diverse wisselende cadeauartikelen

Het jaarlijks inventarisatierapport voor leden gratis

Voor niet-leden 4,50

Af te halen bij het vogelasiel

Heeft u buiten bovengenoemde openingstijd iets nodig,
dan kunt u telefonisch contact opnemen met
070 - 368 13 03

Voor informatie kunt u ook terecht op de website:
www.haagsevogels.nl onder het menu-item "vereniging"

Adressen

Bestuur

Frederik Hoogerhoud	voorzitter
Adri Remeeus	vice-voorzitter
Wim Kooij	penningmeester
Aletta de Ruiter	secretaris
Tom Loorij	adviserend lid

Correspondentieadres bestuur:

Altingstraat 12, 2593 SX Den Haag

Rekeningnummer penningmeester

IBAN: NL12 INGB 0003 5861 85

Commissie Excursies en Lezingen

Contactpersoon:

Muriel Kommer, tel. 070 - 354 89 74

E-mail: hvbexcursies@live.nl

Commissie Veldwerk

Contactpersoon:

Boudewijn Schreiner, tel. 070 - 350 53 88

Verenigingswinkel

Contactpersoon:

Loes Jalink, tel. 070 - 368 13 03

IBAN: NL31 INGB 0002 0319 03

t.n.v. verkoop en publiciteit Haagse

Vogelbescherming

Vogelasiel "De Wulp"

Heliotrooplaan 15, 2555 MA Den Haag

Telefoon: 070 - 323 15 68

B.g.g.: 070 - 368 13 03

IBAN: NL83 INGB 0005 0926 75

E-mail: vogelasielwulp@gmail.com

Website: www.vogelasielwulp.nl

Informatie

Voor alle vragen over (wilde) vogels en
vogelbescherming kunt u bij ons terecht via
e-mail info@haagsevogels.nl of telefoonnummer
06 - 46 42 68 09

Alarmnummer Milieuzaken

Voor alle spoedeisende milieuzaken

(bijv. kap- en snoeiwerk in de broedtijd)

kunt u contact opnemen met

- Frederik Hoogerhoud: 06 - 46 42 68 09

- Ruud van der Waard: 06 - 47 46 01 59

- Martin van de Reep (Leidschendam-

Voorburg): 06 - 55 78 10 30

Ooievaars ringen

bij molen De Vlieger

www.haagsevogels.nl